

*Man Nachtzwaluw in het Leenderbos,
16 juli 2021 (Toine Kuiper)*

Resultaten Nachtzwaluw telling Leenderbos en Groote Heide 2022

Henk Sierdsema en Mark Sloendregt

In 2022 zijn voor het 36e jaar op rij de Nachtzwaluwen geteld in het Leenderbos, op de Groote Heide en op de Gastelse Heide. Deze telling wordt gecoördineerd door Mark Sloendregt. In 2022 hebben 28 waarnemers meegeholpen met de inventarisatie.

Methode

Elke waarnemer neemt één of meer telgebieden van ca 100 ha onder zijn hoede. In totaal zijn er 28 telgebieden. De totale oppervlakte hiervan is aanzienlijk groter dan de oppervlakte van het Leenderbos (1246 ha), Groote Heide (364 ha) en Gastelsche Heide (132ha) samen. Dit komt doordat de telgebieden elkaar deels overlappen. Hierdoor worden ook langs de randen van de telgebieden voldoende uitsluitende waarnemingen verzameld om een goede telling van het aantal Nachtzwaluwterritoria uit te kunnen voeren. Voor de invoer van de waarnemingen wordt gebruik gemaakt van de Avimap-app van Sovon. Er kan ook nog gebruik gemaakt

Nachtzwaluwinventarisatie
Telgebied 2: Dorven

Datum:.....
Deelnemers:.....
Weer:.....

Figuur 1. Voorbeeld van een telformulier van een telgebied.

worden van papier en pen in het veld: de waarnemingen moeten dan thuis worden ingevoerd op de Avimap-website. Met behulp van automatische clustering wordt aan het eind van het seizoen bepaald hoeveel en waar territoria zijn vastgesteld in het Leenderbos en op de Groote Heide. Dit gebeurt ook al tijdens het veldseizoen zodat goed in de gaten kan worden gehouden of alle potentieel geschikte delen al zijn bezocht en er mogelijk nog aanvullende bezoeken nodig zijn om gaten te vullen.

Aangezien de autoclustering in de drie afzonderlijke telgebieden gebeurt, volgt er daarna nog een handmatige slag om dubbeltellingen op de overgang van bos naar heide eruit te halen.

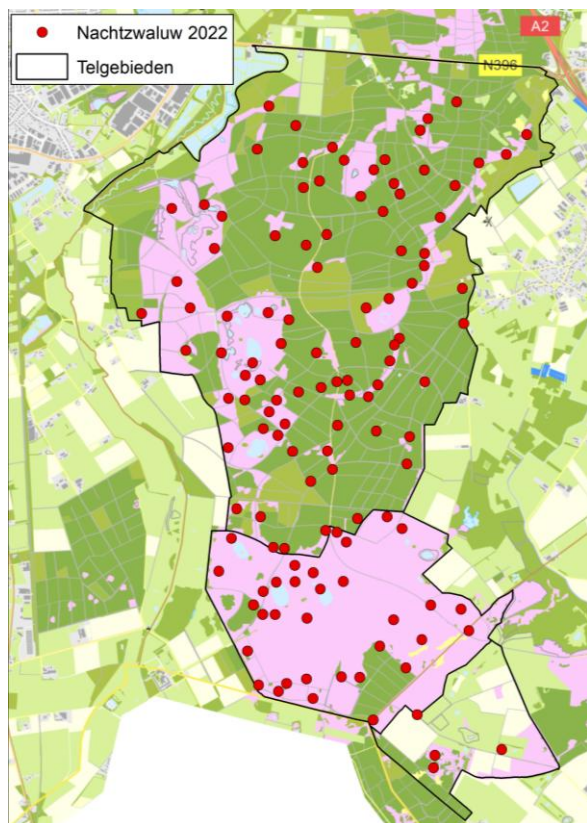

Nachtzwaluw in het Leenderbos, 16 juli 2021 (Toine Kuiper)

Resultaten

Aantallen

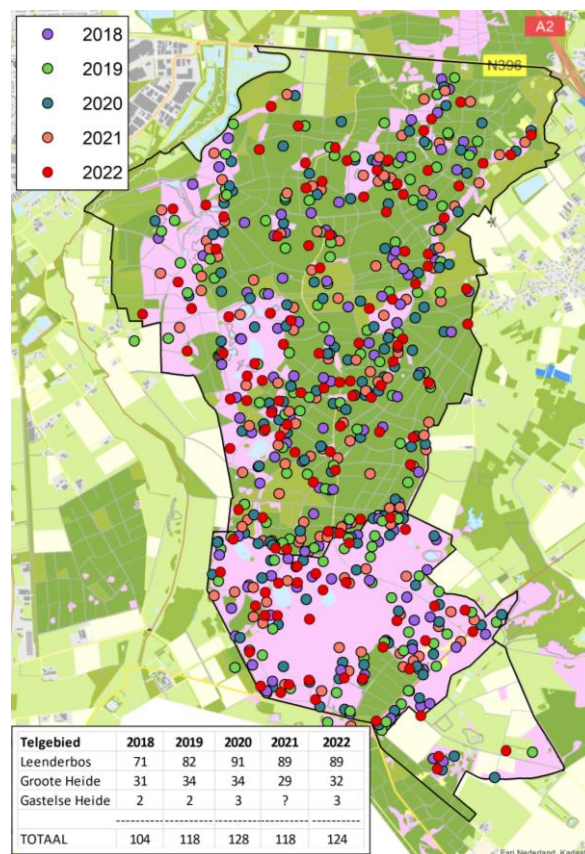
In 2022 werden aan het Leenderbos, de Groote Heide en de Gastelse Heide resp. 28, 9 en 1 bezoeken gebracht. Dit leverde 298 waarnemingen van Nachtzwaluwen op. Dit resulteerde in 124 unieke Nachtzwaluw-territoria (figuur 2). Hiervan lagen er 89 in het Leenderbos, 32 op de Groote Heide en 3 op de Gastelse Heide.

Figuur 2. Nachtzwaluwterritoria in 2022.

Verspreiding

Uit de ligging van territoria in 2022 en voorgaande jaren (figuur 3) blijkt, dat tegenwoordig bijna overal in het Leenderbos Nachtzwaluwen voorkomen.

Figuur 3. Nachtzwaluwterritoria in 2018 t/m 2022.

Het centrale deel van de Groote Heide is onbezet: dit komt omdat dit gedeelte van de heide vrijwel boomloos is. De aanwezigheid van bomen is een voorwaarde voor broedgebieden van Nachtzwaluwen. Dat

laatste geldt overigens niet voor foerageergebieden: dat doen ze namelijk ook midden op de open heide en zelfs buiten natuurgebieden zoals onder meer bleek uit het uitgebreide Nachtzwaluwonderzoek in 2008-2010 in het gebied.

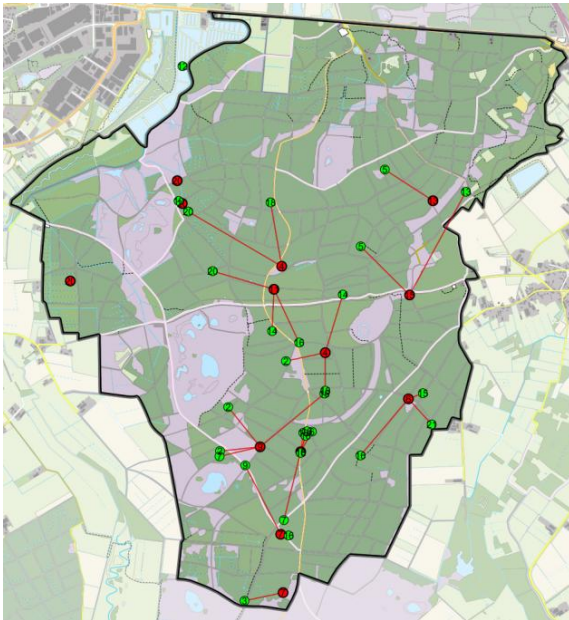
Vergelijking met voorgaande jaren

Het aantal territoria in 2022 is vergelijkbaar met de aantallen in 2019-2021. In 2011-2018 schommelde het aantal zo tussen de 100 en 115. De lange-termijnontwikkeling zal aan bod komen in een volgend nummer van de Blauwe Klauwier.

Andere soorten

Tijdens de Nachtzwaluwellingen komen we ook veel andere leuke soorten tegen zoals Houtsnippen, Watersnippen, uilen en Laatvliegers. Die worden ook genoteerd, maar de aantallen daarvan leveren geen volledige inventarisatie op van het gebied.

Zo zijn er meer dan 35 Houtsnipwaarnemingen ingevoerd wat leidt tot 13 territoria (figuur 4), maar is het zonder een specifiek op die soort gerichte telling moeilijk te zeggen om hoeveel territoria het gaat. Andere leuke soorten zijn een Kwartel in de corridor, Waterral en Sprinkhaanzanger. In 2022 is slechts één waarneming van een Ransuil ingevoerd.

Figuur 4. Waarnemingen van Houtsnippen in 2022 en de 13 territoria die Autocluster daaruit heeft afgeleid.

De laatste jaren hebben de Nachtzwaluwen in de avond steeds meer concurrentie van Rugstreeppadden en Boomkikkers naast de langer bestaande groene kikkerkoren. Het valt dus niet altijd mee om de Nachtzwaluwen boven al dat amfibiegeweld uit te horen.

Dankwoord

In 2022 hebben de volgende waarnemers meegewerkt met de Nachtzwaluw-inventarisatie: Harold Bierens, Fred de Blom, Maarten Jan van den Braak, Esther van Daal, Geurt Jan van Ek, Jeanine van Elferen, Alfonso Gil Cantabrana, Tom Heijnen, Gerben Helmes, Robbert van Hiele,

Wim Jacobs, Rien Kelders, Jan Kolsters, Toine Kuiper, Harrie van der Leij, Connie Neutkens, Hans van Nunen, Cor van Pelt, Paul van Pelt, Cees van Rooij, Henk Sierdsema, Peter Simon, Mark Sloendregt, Albert Sprengers, Hans Teeuwen, Truus Verheijen, Simone Valkonet en Roel Winters. Bedankt! ■

Het Leenderbos tijdens een Nachtzwaluw telling, 29 juni 2020 (TH)

